

مدیریت عوارض جانبی داروهای ضد افسردگی

مهرداد قائم مقامی

روان پزشک - دستیار فلوشیپ طب روان جنسی

علیرضا ۳۶ ساله تحت درمان با قرص سرتالین ۵۰ میلی گرم در روز از حدود ۶ ماه قبل به علت مشکل افسردگی تک قطبی می باشد.

علیرضا برای یک مسافرت کاری از ۴ روز قبل در شهرستان بوده و داروی خود را فراموش نموده و همراه ندارد. وی از دیروز دچار اضطراب و بی قراری ، درد عضلانی و حالتی مانند شوک الکتریکی در سر خود شده است.

وی با مراجعه به پزشک در شهرستان درباره موارد بالا که شدیداً وی را نگران کرده است راهنمایی می خواهد .

احمد ۲۰ ساله با تشخیص پانیک از یک ماه قبل تحت درمان با پاروکستین است. در مراجعه فالوآپ پزشک ، وی از افزایش زمان انزال خود تا حدود نیم ساعت و کاهش میل جنسی بعد از شروع دارو گلایه دارد و قبل از مراجعه قصد داشته خودسرانه دارو را قطع نماید. از نظر تشخیصی و درمانی چه توصیه ای برای وی دارید ؟

ساناز ۳۰ ساله با سابقه بیماری صرع تحت کنترل با درمان دارویی از سالها قبل و مصرف سیگار روزانه ۲۰ نخ با مراجعه به پزشک در ۲ ماه گذشته قرص بوپروپیون آهسته رهش ۱۵۰ میلی گرم ۲ بار در روز ، ظهر و شب دریافت نموده است .

وی در مراجعه ذکر می کند که شدیداً بی خواب شده است و همچنین بعد از حدود ۵ سال از آخرین نوبت تشنج در ماه اخیر مجدداً حملات تشنجی را تجربه کرده است.

مسائل فوق از دید شما چگونه قابل توجیه است ؟

آقای ۶۰ ساله با میگرن و افسردگی و افکار خودکشی تحت درمان با قرص آمی تیرپتیلین ۷۵ میلی گرم در روز است . بیمار سابقه قبلی بلوک قلبی و تشنج تحت کنترل دارد . هفته گذشته بیمار یک نوبت دچار حالت شبه سرگیجه شده و به زمین افتاده است ولی صدمه جدی به وی وارد نشده است . بیمار از چند روز قبل دچار بی قراری ، نشناختن گهگاهی اطرافیان شده و گاه با برادرش که ۵ سال قبل فوت شده است صحبت می کند .

به نظر شما چه توجیه ی برای این مسائل وجود دارد ؟

افسانه ۴۰ ساله با فشار خون تحت درمان با لوزارتان با علائم روحی پایین ، لذت نبردن از دنیا و حالت های نگرانی و تشویش به پزشک مراجعه کرده است .

در معاینه افکار خودکشی و دوره قبلی خلقی بالا وجود نداشت. همچنین حاملگی و شیردهی و مصرف مواد و الکل ذکر نمی شود . برای بیمار قرص ونلافاکسین شروع شده است و بعد از آن بیمار دچار تهوع شده است .

اقدامات و پیگیری های لازم برای ایشان چیست ؟

خانم ۳۶ ساله با کانسر تخمدان تحت شیمی درمانی در مشاوره انجام شده به علت بی خوابی و بی اشتها و روحیه پایین برای بیمار میرتازاپین ۷/۵ میلی گرم شب شروع شده است .
آموزش ها و فالوآپ های لازم را به بیمار شرح دهید

الهه ۲۵ ساله با تشخیص وسواس و میگرن تحت درمان با قرص فلوکسامین ۱۰۰ میلی گرم ۲ بار در روز ظهر و شب و ناپروکسن ، بعد از شروع دارو دچار تعریق زیاد شده است . همچنین وی ذکر می کند عادت ماهیانه اش طولانی تر شده و بدن اش در تروماهای خفیف نیز دچار کبودی می شود .
اقدامات لازم برای مدیریت این عارضه چیست ؟

خانم ۶۵ ساله تحت درمان با سیتالوپرام ۶۰ میلی گرم در روز با شکایت نا منظمی ضربان قلب به اورژانس مراجعه کرده است .
در بررسی های انجام شده در ECG فاصله QT طولانی و در آزمایشات سدیم ۱۲۸ به چشم می خورد .
اقدامات لازم برای مدیریت این بیمار را توضیح دهید.

رضا نوجوان ۱۸ ساله با افسردگی تک قطبی تحت درمان اس سیتالوپرام است . والدین رضا با مطالعه بروشور دارو و کسب اطلاعات از اینترنت در مورد احتمال افزایش خودکشی توسط این دارو نگران شده اند و به مطب روان پزشک مراجعه نموده اند .

توضیح شما برای این نگرانی چیست ؟

آقای ۶۰ ساله با شغل رانندگی با فشار خون تحت درمان با هیدروکلروتیازید و اگزازپام به علت بی خوابی . با توجه به ادامه مشکل بی خوابی در مراجعه به پزشک برای ایشان قرص ترازودون شروع شده است . وی بعد از شروع قرص هر از گاهی دچار اختلال سیاهی رفتن چشم ها می شود. همچنین بعد از رابطه جنسی دچار نعوظ طولانی چند ساعته و دردناک شده است .

اقدامات دارویی و غیر دارویی لازم برای ایشان چیست ؟